

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Rouskovou ve věci

žalobce: O. O.
státní příslušností Ukrajina
trvale bytem U.
zastoupen Mgr. Petrem Václavkem, advokátem
sídlem Opletalova 1417/25, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie
sídlem Olšanská 2, 130 51 Praha 3

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 1. 2018 č.j. CPR-12726-9/ČJ-2017-930310-V240

takto:

- I. Rozhodnutí Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie ze dne 15. 1. 2018 č.j. CPR-12726-9/ČJ-2017-930310-V240 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 12.342 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobce Mgr. Petra Václavka, advokáta.

Odůvodnění:

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, jímž bylo dle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále též „správní řád“), zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále též „správní orgán prvního stupně“) ze dne 13. 4. 2017 č.j. KRPA-135361-16/ČJ-2017-000022-

ZAM a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Tímto rozhodnutím správního orgánu prvního stupně bylo žalobci dle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 3. zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále též „zákon o pobytu cizinců“), uloženo správní vyhoštění a stanovena doba, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, v délce 1 roku; počátek doby, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, byl stanoven v souladu s § 118 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, od okamžiku, kdy cizinec pozbude oprávnění k pobytu na území České republiky; podle § 120a odst. 1 zákona o pobytu cizinců bylo rozhodnuto, že se na žalobce nevztahují důvody znemožňující vycestování podle § 179 zákona o pobytu cizinců.

2. Žalobce v prvé řadě namítal, že nesouhlasí s vypořádáním jeho námítky porušení ústavně zaručených práv; žalovaný se dle žalobce snažil tuto námitku vyargumentovat tvrzením svobodného rozhodnutí žalobce nepodepsat právním zástupcem nabízenou plnou moc a akcentuje veškerá poučení, ke kterým došlo; žalovaný však naprosto ignoroval jádro této námítky, a sice, že na žalobce byl vytvářen nátlak, aby právní zastoupení odmítl. Žalobce proto z procesní opatrnosti zopakoval přehled skutkových okolností dne 12. a 13. 4. 2017; žalobci jeho známí pobývající na území České republiky poté, co se dozvěděli, že byl zajištěn, domluvili právní zastoupení; právní zástupce se dostavil dne 12. 4. 2017 na pracoviště správního orgánu, kde mu však bylo sděleno, že žalobce již byl převezen do cely předběžného zadržení, že veškeré úkony budou provedeny druhý den ráno a že se má tedy dostavit následující den v 8.00 hodin. Právní zástupce tak učinil, jak vyplývá mj. z úředního záznamu založeného ve spise; pracovník správního orgánu předal žalobci v cele plnou moc k podpisu; tento se následně vrátil s tím, že žalobce právní zastoupení odmítl, a tudíž právní zástupce nebude k žalobci vpuštěn; právní zástupce žalobce tedy téhož dne na místě podal stížnost proti postupu správního orgánu. Poté, co bylo žalobci předáno rozhodnutí o správním vyhoštění, tento vyhledal svého právního zástupce a žádal právní zastoupení a podání odvolání proti tomuto rozhodnutí; nadto právnímu zástupci sdělil, že na něj byl pracovníky správního orgánu vytvářen nátlak, aby právního zástupce odmítl s příslibem, že pokud tak učiní, bude správní řízení rychlejší a rozhodnutí mírnější. Žalobce tak dle svého tvrzení jako osoba omezená na svobodě ze strachu z nastalé situace a příslušníků policie učinil, ačkoliv jeho následný postup jednoznačně deklaruje, že právní zastoupení požaduje a svou právní situaci chce aktivně řešit. Podle žalobce v jeho případě došlo k nátlaku ze strany orgánu veřejné moci, jenž zneužil svého postavení a svým postupem zasáhl do ústavně zaručených práv žalobce, konkrétně práva na spravedlivý proces a na právní zastoupení dle čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Žalobce dále namítal, že správní orgány nezařadily stížnost na uvedený postup do spisového materiálu a nevyčkaly na její vyřízení. Podle žalobce je nutná pro uzavření pracovní smlouvy (sjednání pracovního poměru) podmínka písemné formy; vzhledem k neexistenci takového dokumentu je zde otázka naplnění skutkové podstaty, pro niž bylo správní vyhoštění ukládáno, tedy zaměstnání bez oprávnění k pobytu nebo povolení k zaměstnání. Podle žalobce pro skutkové položení závěru o výkonu zaměstnání neměl žádný ze správních orgánů dostatečný důkazní materiál; v případě neexistence písemné pracovní smlouvy nemohl být žalobce zaměstnán. Správní orgán prvního stupně měl navíc dle tvrzení žalobce vyslechnout domnělého zaměstnavatele, případně stavbyvedoucího, zjistit, zda byla skutečně žalobci vyplácena mzda, atd. Podle žalobce správní orgány nedostály své povinnosti zjišťovat skutkové okolnosti ve prospěch i neprospěch účastníka řízení, jakož i povinnosti dostatečně zjistit skutkový stav tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti; závěr o výkonu zaměstnání bez náležitého povolení tak nebyl dostatečně důkazně

podepřen. Žalobce rovněž namítal nepřiměřenost napadeného rozhodnutí, ať už jde o formu uloženého opatření či o délku správního vyhoštění. Žalobce plně spolupracoval se správním orgánem, vypověděl pravdu o svém pobytu na území o okolnostech jeho zajištění a tvrzené nelegální práci; stejně tak délka správního vyhoštění je nepřiměřená okolnostem případu; žalobce nepáchal žádnou trestnou činnost, tudíž se rozhodnutí o správním vyhoštění jeví jako nepřiměřené. Podle žalobce byl nedostatečně odůvodněn závěr o uložení správního vyhoštění na dobu jednoho roku, když spodní hranice činí 0 dnů. Žalobce dále namítal vnitřní rozpornost rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, který na s. 2 svého rozhodnutí uvedl, že žalobce má ženu, dítě a společně i s jeho rodiči žijí v jejich rodinném domě, a na s. 4 pak podotkl, že žalobce je rozvedený a žije s rodiči v jeho bytě.

3. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že správní vyhoštění bylo žalobci uloženo z důvodu, že žalobce od 10. 4. 2017 do 12. 4. 2017, kdy byl kontrolován policisty, pracoval na stavbě bytových domů – V. B., ulice W. bez č.p., P., kde vykonával stavební práce spočívající v zateplení budovy, aniž by vlastnil platné povolení k zaměstnání. Dále žalovaný v plném rozsahu odkázal na argumentaci obsaženou v žalobou napadeném rozhodnutí i v rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, přičemž navrhl zamítnout žalobu.
4. Dne 12. 3. 2018 se před Městským soudem v Praze konalo jednání, z něhož se žalovaný omluvil. Žalobce pak setrval na svých názorech a procesních stanoviscích.
5. Ve správním spise se pak především nacházejí následující pro danou věc podstatné dokumenty: úřední záznam Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort ze dne 12. 4. 2017 č.j. KRPA-135361-1/ČJ-2017-000022, fotografie žalobce pořízená před jeho zajištěním, úřední záznam Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort ze dne 13. 4. 2017 č.j. KRPA-135361-10/ČJ-2017-000022, plná moc pro právního zástupce žalobce ze dne 13. 4. 2017, potvrzení o provedeném úkonu Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort ze dne 13. 4. 2017, oznámení Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort ze dne 13. 4. 2017 č.j. KRPA-135361-11/ČJ-2017-000022-ZAM, protokol o výsledku účastníka správního řízení Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort ze dne 13. 4. 2017 č.j. KRPA-135361-12/ČJ-2017-000022-ZAM, závazné stanovisko Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 13. 4. 2017 č.j. KRPA-135361/ČJ-2017-000022-ZAM, záznam Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort o seznámení se s poklady rozhodnutí ze dne 13. 4. 2017 č.j. KRPA-135361-15/ČJ-2017-000022-ZAM, rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort ze dne 13. 4. 2017 č.j. KRPA-135361-16/ČJ-2017-000022-ZAM, odvolání žalobce ze dne 18. 4. 2017 a doplnění odvolání žalobce ze dne 26. 4. 2017, závazné stanovisko ministra vnitra ze dne 18. 9. 2017 č.j. MV-86007-2/OAM-2017, informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 12. 7. 2017 o situaci na Ukrajině, zpráva Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva ze dne 13. 6. 2017 o stavu lidských práv na Ukrajině v období 16. 2. 2017 až 15. 5. 2017, vyjádření žalobce ze dne 10. 11. 2017,

žalobou napadené rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 1. 2018 č.j. CPR-12726-9/ČJ-2017-930310-V240.

6. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního /dále též „s.ř.s.“/), při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně.
7. Soud ze správního spisu zjistil, že dne 12. 4. 2017 byla správním orgánem prvního stupně provedena policejní akce W. zaměřená na kontrolu cizinců, kteří jsou na území hl. m. Prahy zaměstnáni bez oprávnění k pobytu anebo povolení k zaměstnání, ačkoliv je toto povolení podmínkou výkonu zaměstnání. Zde byl v rámci akce kontrolován při výkonu práce stavebního dělníka žalobce, který měl na sobě černé pracovní boty, černé pracovní kalhoty, červeno-bílo-šedou bundu – vše zjevně zašpiněno pracovní činností – a zelenou reflexní vestu (toto je doloženo i fotografií žalobce založenou ve správním spise); žalobce byl kontrolován při výkonu zednických prací. Žalobce byl vyzván k prokázání totožnosti, přičemž předložil cestovní pas Ukrajiny, ve kterém bylo vylepeno polské vízum typu D MULT s platností od 30. 3. 2017 do 29. 12. 2017 s délkou pobytu na 180 dní vydané ve Lvově dne 27. 3. 2017. Podle úředního záznamu správního orgánu prvního stupně ze dne 13. 4. 2017 č.j. KRPA-135361-10/ČJ-2017-000022 se dne 13. 4. 2017 v 8.20 hodin dostavila ke správnímu orgánu prvního stupně advokátní koncipientka z AK Čechovský & Václavek, s.r.o., která předložila formulář plné moci žalobce, která žalobcem nebyla podepsána, a na plné moci byl připnutý lísteček, na kterém byl azbukou napsán vzkaz ve znění: „Jsem Váš advokát, kontaktoval mne Váš zaměstnavatel, za právní služby je zapláceno, podepište plnou moc a řekněte, že chcete advokáta.“ Advokátní koncipientka se dožadovala styku s klientem, avšak jelikož nebyla plná moc podepsána, nebylo jí vyhověno. S cizincem následně hovořil příslušník správního orgánu prvního stupně, který mu předložil formulář plné moci donesený advokátní koncipientkou, přičemž žalobce i přes přečtení vzkazu odmítl právní zastupování a tuto svoji svobodnou vůli vyjádřil s podpisem na formulář plné moci; následně byla advokátní koncipientka o uvedené skutečnosti informována a byla jí předána kopie formuláře s vyjádřením cizince; poté si vyžádala vystavení potvrzení o úkonu a podala stížnost na postup správního orgánu; potvrzení o úkonu jí bylo předáno v 8.45 hodin a advokátní koncipientka opustila budovu správního orgánu prvního stupně. Ve správním spise je založen uvedený formulář plné moci i s uvedeným vzkazem pro žalobce v azbuce a vlastnoručně sepsaným prohlášením v azbuce „já nechci advokáta“ s datem 13. 4. 2017 a podpisem.
8. Žalobci bylo dne 13. 4. 2017 oznámeno zahájení správního řízení ve věci správního vyhoštění. Při výslechu žalobce dne 13. 4. 2017 před správním orgánem prvního stupně k dotazu, zda žádá v rámci řízení přítomnost právního zástupce, odpověděl záporně. Dále uvedl, že naposledy přijel z Ukrajiny mikrobusem dne 5. 4. 2017 přes Slovensko přímo do České republiky; v Polsku nebyl ani zde nepracoval pro žádnou firmu ani s ní nesepisoval žádnou smlouvu; přicestoval na polské vízum typu D Mult; po příjezdu se přes kamaráda dozvěděl, že by si mohl přijít privydělat na stavbu bytových domů B. na adrese W., P. Kamarád se jmenuje V., příjmení nezná. Domluvili se, že mu vyplatí 100 Kč za hodinu, peníze mu ještě žádné nedal. Poprvé tam přišel v pondělí 10. 4. 2017, dělal zateplovací práce (zateploval budovu a pokládal vatu). Přišel ráno v 8.00 hodin a byl tam asi do 17.00 nebo

18.00 hodin, už neví přesně. Byl tam i dne 11. 4. 2017 a dělal to samé. Dne 12. 4. 2017 přišel opět dělat zateplovací práce a asi v 8.30 hodin přijela policie a kontrolovala je. S nikým nesepisoval žádnou smlouvu, ani neví, pro jakou firmu tam pracoval; byl domluvený ústně s V.; byl tu i v roce 2016 na polské vízum někdy v srpnu, neví přesně. Pracoval na stavbě poblíž Malešic. Byl tu na polské vízum, za které dal na Ukrajině 380 dolarů. V roce 2010 a 2011 měl povolený dlouhodobý pobyt v České republice za účelem zaměstnání. Poté byl v České republice a pracoval na stavbách. Dlouhodobé vízum Polské republiky si vyřídil, aby si vydělal peníze. Myslel, že pojede pracovat do Polska, ale tam nebyla žádná práce; v Polsku ani nebyl, nepracoval zde ani nesepisoval žádnou smlouvu s žádnou firmou. Do České republiky přijel, protože si chtěl přivydělat peníze. Neví, kdo je v současné době jeho zaměstnavatelem, žádnou smlouvu s nikým nepodepsal. V České republice bydlí u kamaráda poblíž stanice Hradčanská, přesnou adresu nezná. Ví, že na polské vízum tady nemůže pracovat. Je rozvedený, bývalá manželka žije s novým manželem v Rusku. Spolu mají dceru, které je 6 let. Nežijí spolu, ale žalobce platí alimenty. Na Ukrajině žije se svými rodiči ve svém bytě. Na území Ukrajiny vlastní dům. Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky vydalo závazné stanovisko k možnosti vycestování cizince ze dne 13. 4. 2017 č.j. KRPA-135361/ČJ-2017-000022-ZAM, podle něhož vycestování žalobce na Ukrajinu je možné. Správní orgán prvního stupně vydal rozhodnutí ze dne 13. 4. 2017 č.j. KRPA-135361-16/ČJ-2017-000022-ZAM, jímž bylo žalobci dle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 3. zákona o pobytu cizinců uloženo správní vyhoštění a stanovena doba, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, v délce 1 roku; počátek doby, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, byl stanoven v souladu s § 118 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, od okamžiku, kdy cizinec pozbude oprávnění k pobytu na území České republiky; podle § 120a odst. 1 zákona o pobytu cizinců bylo rozhodnuto, že se na žalobce nevztahují důvody znemožňující vycestování podle § 179 zákona o pobytu cizinců. Žalobce proti tomuto rozhodnutí podal odvolání, v jehož doplnění vznesl podobnou argumentaci jako v žalobě (viz výše). Ministr vnitra vydal závazné stanovisko ze dne 18. 9. 2017 č.j. MV-86007-2/OAM-2017, jímž potvrdil závazné stanovisko Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 13. 4. 2017 č.j. KRPA-135361/ČJ-2017-000022-ZAM, že vycestování žalobce je možné. Žalovaný vydal žalobou napadené rozhodnutí ze dne 15. 1. 2018 č.j. CPR-12726-9/ČJ-2017-930310-V240, jímž odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně zamítl a toto rozhodnutí potvrdil.

9. Soud posoudil předmětnou věc následovně.
10. Podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 3. zákona o pobytu cizinců policie vydá rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který pobývá na území přechodně, s dobou, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, a zařadí cizince do informačního systému smluvních států, až na 5 let, je-li cizinec na území zaměstnán bez oprávnění k pobytu anebo povolení k zaměstnání, ačkoli je toto povolení podmínkou výkonu zaměstnání, nebo na území provozuje dani podléhající výdělečnou činnost bez oprávnění podle zvláštního právního předpisu anebo bez povolení k zaměstnání cizince zaměstnal nebo takové zaměstnání cizinci zprostředkoval.
11. Podle čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod každý má právo na právní pomoc v řízení před soudy, jinými státními orgány či orgány veřejné správy, a to od počátku řízení.

12. Podle § 33 odst. 1 správního řádu účastník si může zvolit zmocněnce. Zmocnění k zastoupení se prokazuje písemnou plnou mocí. Plnou moc lze udělit i ústně do protokolu. V téže věci může mít účastník současně pouze jednoho zmocněnce.
13. Žalobcovou stěžejní námitkou byl tvrzený nátlak ze strany policistů na žalobce, aby odmítl právního zástupce. Jedná se o vážné obvinění ze strany žalobce, které, pokud by se teoreticky ukázalo pravdivým, by znamenalo popření ústavně garantovaného práva žalobce na právní pomoc (srov. čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod), přičemž tato vada řízení by mohla mít za následek nezákonnost rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, jakož i navazujícího rozhodnutí žalovaného. Jak vyplývá ze správního spisu, žalobce tuto námitku vznesl i v odvolacím řízení (viz doplnění odvolání žalobce ze dne 26. 4. 2017, s. 3). Žalovaný v napadeném rozhodnutí na tuto námitku reagoval tak, že odkázal na písemnosti obsažené ve správním spise, z čehož dle žalovaného vyplývá, že se žalobce svobodně vzdal práva na právního zástupce, tedy nebylo zasaženo do jeho ústavně zaručeného práva nechat se v řízení zastupovat; to, že žalobce pátý den po vydání rozhodnutí o správním vyhoštění se následně rozhodl k podepsání plné moci k jeho zastupování právním zástupcem, je samozřejmě jeho právo, ale tato skutečnost nic nemění na tom, že v průběhu řízení před správním orgánem prvního stupně nežádal přítomnost právního zástupce nebo zmocněnce a jeho tvrzení, že byl na něj činěn nátlak, jsou nepodložená a žalobce se pouze dodatečně snaží zpochybnit svou výpověď do protokolu a vyhnout se tak správnímu vyhoštění.
14. Soud souhlasí, že z listin obsažených ve správním spise (plná moc s prohlášením žalobce, že nechce advokáta, ze dne 13. 4. 2017 či protokol o výsledku účastníka řízení z téhož dne) vyplývá, že žalobce nepožadoval, aby byl zastoupen právním zástupcem, na druhou stranu však z rozhodnutí žalovaného nevyplývá, zda na žalobce byl činěn nátlak, nebo nikoliv (resp. dostatečně přesvědčivé odůvodnění, proč žalovaný dospěl k závěru, že nátlak na žalobce činěn nebyl), a tedy, zda toto žalobcovo rozhodnutí bylo učiněno svobodně, vážně, určitě a srozumitelně tak, aby se jednalo o právně relevantní projev vůle. Žalovaný se touto otázkou (odvolací námitkou) v odvolacím řízení nezabýval dostatečně. Tyto okolnosti měl žalovaný dle závěru soudu v odvolacím řízení zjišťovat, a to kupříkladu výsledkem žalobce a policistů, kteří měli dle tvrzení žalobce na něho činit nátlak, spisem vedeným o stížnosti na postup policistů atd. Tím, že tak žalovaný neučinil, zatížil svoje rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí, jakož i vadou řízení spočívající v nedostatečně zjištěném skutkovém stavu.
15. V této souvislosti lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2017 č.j. 5 Azs 273/2017-31 týkající se údajného nátlaku policistů na cizince, aby podepsal vzdání se odvolání proti rozhodnutí o uložení správního vyhoštění: „*V rámci posouzení přípustnosti odvolání je proto nutné zkoumat též podmínky, za kterých bylo vzdání se práva na odvolání učiněno; je nutné zvážit i případné důvody zpochybňující zdánlivě jasnou skutečnost, že se účastník řízení svého práva na odvolání opravdu vzdal. Za tuto skutečnost městský soud bez dalšího vzal skutečnost, že stěžovatel podepsal text, že se vzdává práva na odvolání, přiblížil přitom i k tomu, že v průběhu řízení byl přítomen tlumočník. Jak bylo uvedeno výše, vzdání se práva na odvolání je projevem vůle účastníka řízení, o němž nesmí být pochybnosti. Pokud stěžovatel tvrdil okolnosti svědčící o nedostatku vůle ohledně obsahu tohoto úkonu, musí být postaveno najisto, zda vzdání se bylo učiněno svobodně, vážně, určitě a srozumitelně tak, aby se jednalo o právně relevantní projev vůle, či zda jde naopak o právní jednání zdánlivé, neexistující.... Nejvyšší správní soud závěry městského soudu zcela nesdílí. Především skutečnost,*

že stěžovatel reagoval při tlumočení do ruského jazyka na jednoduché otázky správního orgánu týkající se jeho osobního života a pobytu na území České republiky, ještě nic nevypovídá o tom, zda rozumí, jakožto osoba českého práva neznalá, právním následkům úkonu, který mu byl „předložen“ k podpisu („... že rozhodnutí o správním vyhoštění se stane pravomocným a vykonatelným“). V projednávané věci sice stěžovatel na rozhodnutí žalovaného také vlastnoručně azbukou připsal, že se vzdává práva na odvolání, nicméně již dne 13. 3. 2017 ve svém čestném prohlášení uvádí, že práva na odvolání se vzdal pod nátlakem a v odvolání vážnost tohoto projevu vůle zpochybňuje s poukazem na to, že ani nebyl poučen o procesních důsledcích vzdání se práva na odvolání. Není tedy zřejmé, z čeho žalovaný a potažmo městský soud dovodili, že stěžovatel výslovně učinil úkon vzdání se práva na odvolání.“ Nejvyšší správní soud tak uložil Městskému soudu v Praze řádně objasnit okolnosti, za kterých došlo k vzdání se odvolání účastníkem řízení. Soud má za to, že tyto závěry jsou do značné míry použitelné i pro posuzovanou věc, neboť v případě, že by žalobce skutečně byl pod nátlakem ze strany policistů, aby odmítl právního zástupce, mohlo by jít o natolik podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí (žalovaného i správního orgánu prvního stupně) o věci samé.

16. Žalovaný proto v dalším řízení posoudí okolnosti, za jakých žalobce měl odmítnout zastupování ze strany právního zástupce, a vyvodí z nich závěr, zda tak žalobce učinil pod nátlakem policistů, nebo nikoliv. Žalovaný tak provede dokazování, ať už výsledkem žalobce či policistů, kteří měli na žalobce činit nátlak, jakož i spisem vedeným o stížnosti podané právní zástupkyní žalobce na postup správního orgánu. Žalovaný při zjišťování těchto skutečností bude postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, ve smyslu § 3 správního řádu, přičemž bude zjišťovat všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i neprospěch žalobce (srov. § 50 odst. 3 správního řádu). Žalovaný tak vyhodnotí, zda žalobcova odvolací námitka o tvrzeném nátlaku ze strany policistů je důvodná, či nikoliv.
17. Vzhledem ke skutečnosti, že skutkový stav týkající se průběhu řízení před správním orgánem prvního stupně vyžaduje zásadní doplnění, soud pouze stručně vypořádá další žalobní námitky, přičemž avizuje, že v případě, že by žalovaný v dalším řízení dospěl k závěru, že žalobce se vzdal práva na právního zástupce pod nepřípustným nátlakem policistů zařazených ve správním orgánu prvního stupně, by se právní posouzení těchto námitek pochopitelně mohlo následně lišit, neboť přinejmenším výsledkem žalobce by byl v dalším řízení nepoužitelný, přičemž by bylo nezbytné jej opakovat s tím, že by žalobci byla dána možnost přítomnosti právního zástupce u tohoto výsledku (pokud by tedy v dalším řízení došlo k odlišným skutkovým zjištěním, to by samozřejmě mohlo mít za následek i odlišné právní závěry z těchto skutkových zjištění vyvozené).
18. Námitka žalobce o tom, že s ohledem na absenci pracovní smlouvy nemohla být naplněna skutková podstata dle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 3. zákona o pobytu cizinců, nemůže obstát. Hypotéza daného ustanovení je naplněna, pokud (kromě dalšího) je cizinec na území zaměstnán bez oprávnění k pobytu anebo povolení k zaměstnání. Existence pracovněprávního vztahu přitom kromě zákonem předpokládaného uzavření pracovní smlouvy (či dalších způsobů vzniku pracovního poměru, např. jmenování) může mimo jiné být dána i uzavřením ústní či konkludentní dohody či výkonem závislé práce v tzv. faktickém pracovním poměru. V této souvislosti lze odkázat na nálezy Ústavního soudu ze dne 10. 8. 2017 sp. zn. I. ÚS 615/17: „Z ustálené judikatury Nejvyššího soudu vyplývá, že pro

vznik pracovní smlouvy je rozhodující, zda se účastníci shodli na jejím obsahu (§ 244 odst. 1 zák. práce). K tomu může dojít jak písemně, tak ústně nebo jiným způsobem nevzbuzujícím pochybnost o tom, co chtěli jednatíci projeviti, tedy i konkludentně (srov. § 240 odst. 2 zák. práce). Nedostatek písemné formy pracovní smlouvy totiž není důvodem její neplatnosti (§ 242 odst. 2 zák. práce, viz rovněž § 20 odst. 1 zák. práce). K tomu, aby bylo možné v konkrétním případě posoudit, zda (resp. kdy) došlo k uzavření pracovní smlouvy, přitom nejsou rozhodující subjektivní představy účastníků o tom, kdy podle jejich názoru pracovní poměr vznikl; významné je objektivní zjištění, zda a kdy nastaly takové skutečnosti, s nimiž právní norma vznik tohoto dvoustranného právního úkonu spojuje. Pracovní smlouva je uzavřena, jakmile se účastníci shodli na podstatných (esenciálních) náležitostech, jimiž jsou druh práce, místo výkonu práce a den nástupu do práce (§ 29 odst. 1 zák. práce; viz také rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 2287/2002 ze dne 7. 5. 2001). Není přitom podstatné, zda k dohodě o jednotlivých náležitostech došlo v jediném okamžiku nebo postupně; pracovní smlouva je totiž uzavřena v okamžiku, kdy se její účastníci shodli na celém jejím obsahu. Jestliže poté zaměstnanec v souladu s takto vzniklou pracovní smlouvou začne pro zaměstnavatele pracovat, vznikne pracovní poměr (§ 33 odst. 1 zák. práce; srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 214/2001 ze dne 11. 4. 2002). ... Pokud by projev vůle obou stran nesměřoval ani k uzavření ústní či konkludentní pracovní smlouvy (resp. dohody), mohlo by se přesto mezi stěžovatelem a vedlejším účastníkem jednat o tzv. faktický pracovní poměr. Tzv. faktickým pracovním poměrem se v ustálené judikatuře soudů rozumí právní vztah, který vzniká tím, že fyzická osoba koná pro zaměstnavatele (s jeho vědomím a podle jeho pokynů) práci (závislou práci), ačkoliv mezi nimi nevznikl platný pracovněprávní vztah (nebyla sjednána platná pracovní smlouva, popřípadě platná dohoda o pracích konaných mimo pracovní poměr). Nejedná se o pracovní poměr jako vzájemně provázaný komplex práv a povinností, nýbrž jen dílčí (právem neaprobovaný) faktický vztah, jehož vypořádání se řídí pracovněprávními předpisy (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 2287/2002 ze dne 7. 5. 2003; rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 2029/2009 ze dne 15. 6. 2010 či rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 5189/2015 ze dne 7. 11. 2016). Právní vztah při tzv. faktickém pracovním poměru je vztahem pracovněprávním....“

19. Pokud jde o námitku žalobce ohledně nedostatečně zjištěné otázky, zda žalobce byl na území České republiky zaměstnán bez oprávnění k pobytu nebo bez povolení k zaměstnání, soud ji shledal nedůvodnou. Součástí správního spisu je úřední záznam i fotografie žalobce potvrzující skutečnost, že žalobce vykonával zednické práce, jakož i protokol o výsledku účastníka řízení ze dne 13. 4. 2017, z něhož je zřejmé, že žalobce sám přiznal, že v České republice pracoval (ve dnech 10. – 12. 4. 2017) a přijel na její území proto, že si chtěl přivydělat peníze. Soud podotýká, že pokud by se v dalším řízení ukázalo, že žalobce se vzdal práva na právní pomoc ze strany právního zástupce pod nátlakem policistů, tento důkaz protokolem o výsledku účastníka řízení ze dne 13. 4. 2017 by byl nepoužitelný, což by se patrně promítlo i do závěru ohledně otázky, zda byl dostatečně zjištěn skutkový stav (ve vztahu ke zjištění okolnosti, zda byl žalobce na území České republiky nelegálně zaměstnán). Žalobcova námitka je proto nedůvodná, v dalším řízení před správním orgánem však může v závislosti na nově zjištěných skutečnostech dojít ke změně tohoto závěru.
20. Pokud jde o žalobcovu námitku, že mu nemělo být uloženo správní vyhoštění, soud podotýká, že dle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu rozhodnutí o správním vyhoštění nemá sankční povahu; jedná se pouze o správní opatření, kterým stát toliko vyjadřuje svůj zájem na tom, aby se dotčený cizinec na území státu nezdržoval (dle

této judikatury navíc § 119 odst. 1 zákona o pobytu cizinců při naplnění podmínek pro vyhoštění neposkytuje správním orgánům žádný prostor pro uvážení, zda cizinci správní vyhoštění uloží či nikoli) – viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2018 č.j. 2 Azs 289/2017-31, odst. [45]. Soud pak v posuzovaném případě neshledal žádné důvody, pro které by nemělo být přikročeno k uložení správního vyhoštění (žádné relevantní důvody v této souvislosti netvrdil ani žalobce).

21. Dále soud neshledal důvodnou námitku nepřiměřenosti uloženého správního vyhoštění. Žalobci bylo uloženo správní vyhoštění se zákazem umožnit cizinci vstup na území členských států Evropské unie v délce jednoho roku, přičemž maximální doba, kterou dle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 3. zákona o pobytu cizinců bylo možno uložit, činila 5 let. Doba, na kterou bylo správní vyhoštění uloženo, tak činila pouze pětinu maximální zákonem umožněné doby, přičemž s ohledem na dosud zjištěné skutkové okolnosti soud takto uloženou dobu neshledává nepřiměřenou. Námitka žalobce (vznesená na jednání před soudem dne 12. 3. 2018), že je třeba vzít v potaz velmi krátkou dobu několika dnů, kdy žalobce měl pracovat na území České republiky, nemůže obstát, neboť z jeho výsledku vyplývá, že zaměstnání bylo hlavním cílem jeho pobytu v České republice. Proto soud délku správního vyhoštění v trvání jednoho roku neshledal nepřiměřenou či neadekvátní.
22. Co se týče otázky přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života, žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že žalobce je rozvedený, jeho bývalá manželka žije s novým manželem v Rusku; s bývalou manželkou má dceru, se kterou nežije a platí na ni alimenty; na území České republiky nemá žádné rodinné příslušníky, nežije zde žádná osoba, vůči níž by měl vyživovací povinnost. Žalovaný rovněž uzavřel, že žalobce na území České republiky nemá žádné pohledávky a závazky nebo ekonomické, kulturní či společenské vazby; jeho zdravotní stav je dobrý; na Ukrajinu se má kam vrátit, má tam rodiče, sestru a svůj byt. Soud se s tímto hodnocením ztotožňuje s tím, že v dalším řízení s ohledem na zrušující výrok jeho rozhodnutí pochopitelně může dojít ke změně učiněných skutkových zjištění, a tedy i na ně navazujících právních závěrů. Pokud jde o námitku ohledně rozporu v tvrzeních správního orgánu prvního stupně na s. 2 a 4 jeho rozhodnutí, žalovaný toto drobné pochybení napravil na s. 8 napadeného rozhodnutí. Soud podotýká, že rozhodnutí žalovaného i správního orgánu prvního stupně tvoří z hlediska soudního přezkumu jeden celek. I tyto žalobní námitky proto soud shledal nedůvodnými.
23. Ze všech shora uvedených důvodů soud žalobě vyhověl, zrušil napadené rozhodnutí žalovaného jak proto, že skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění dle § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. (ve vztahu k posouzení otázky, zda se žalobce vzdal práva na právní pomoc ze strany právního zástupce pod nátlakem policistů), tak i pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. (výše uvedená odvolací námitka nebyla ze strany žalovaného dostatečně vypořádána) a současně dle § 78 odst. 4 s.ř.s. vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení. Žalovaný je podle § 78 odst. 5 s.ř.s. v dalším řízení vázán právním názorem, který vyslovil soud v tomto rozsudku.
24. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. a úspěšnému žalobci přiznal jejich náhradu, a to za náklady na právní zastoupení žalobce výši 9.300 Kč za 3 úkony právní služby (převzetí věci, sepsání žaloby, účast na jednání před soudem) po 3.100 Kč a související paušální poplatky v celkové výši 900 Kč (3 x 300 Kč) dle §§ 7, 9 odst. 4 písm. d) a 13 odst. 3 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, a dále

DPH ve výši 21 % z částky 10.200 Kč, tj. ve výši 2.142 Kč. Náklady řízení tak celkem činí částku ve výši 12.342 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 12. března 2018

JUDr. Marcela Rousková v. r.
samosoudkyně